

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 12. joulukuuta 2017
(OR. en)

15587/17

COVEME 9

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 12. joulukuuta 2017

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 15183/17 COVEME 8

Kom:n asiak. nro: 14408/17 + ADD 1, 14412/17 + ADD 1

Asia: Neuvoston päätelmät yhteistyö- ja seurantamekanismista

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena neuvoston (yleiset asiat) istunnossaan 12. joulukuuta 2017 hyväksymät päätelmät yhteistyö- ja seurantamekanismista.

Neuvoston päätelmät yhteistyö- ja seurantamekanismista

1. Neuvosto vahvistaa aikaisemmin antamansa päätelmät ja ilmaisee tyytyväisyytensä komission kertomuksiin yhteistyö- ja seurantamekanismin puitteissa saavutetusta edistymisestä Bulgariassa ja Romaniassa. Tässä yhteydessä neuvosto toteaa Bulgarian ja Romanian edelleen toimineen mekanismin puitteissa hyvässä yhteistyössä komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa. Neuvosto antaa komissiolle tunnustusta tehdystä työstä ja käytetyistä menetelmistä sekä yhtyy täysin objektiiviseen ja tasapainoiseen analyysiin suositusten jälkeen saavutetusta edistyksestä.
2. Neuvosto toistaa sitoutuneensa EU:n arvoihin ja periaatteisiin, myös oikeusvaltioperiaatteeseen ja oikeuslaitoksen riippumattomuuteen. Tässä yhteydessä neuvosto muistuttaa, että saavutetun edistymisen on oltava peruuttamatonta, jotta vastaavat arviointiperusteet voidaan täyttää tyydyttävästi ja saavuttaa mekanismin lopulliset tavoitteet, jolla varmistetaan, että kaikki kansalaiset voivat hyödyntää täysin unionin jäsenyyden tarjoamia mahdollisuuksia. Vakuuttavat tulokset sekä laaja, jatkuva ja varaukseton poliittinen tuki uudistuksille ja keskeisten suositusten tehokkaalle täytäntöönpanolle ovat edelleen erittäin tärkeitä.
3. Neuvosto kannustaa edelleen Bulgariaa ja Romaniaa täyttämään komission kertomuksissa esitetyt keskeiset suositukset, minkä ansiosta yksittäiset arviointiperusteet voitaisiin todeta alustavasti täytetyiksi, paitsi jos maiden tapahtumat asettavat edistymiskehityksen selvästi kyseenalaiseksi tai kääntävät sen. Neuvosto muistuttaa, että prosessin vauhti riippuu yksinomaan Bulgarian ja Romanian edistymisestä, ja toteaa, että edellyttäen, että kaikki arviointiperusteet täyttyvät peruuttamattomalla ja kestäväällä tavalla lähitulevaisuudessa, mekanismi voidaan saattaa tämän jälkeen päätökseen.

4. Neuvosto panee tyytyväisenä merkillä myönteiset toimet, joita Bulgarian viranomaiset ovat toteuttaneet raportointikaudella, ja hallituksen osoittaman päättäväisyyden uudistusprosessin saamiseksi taas vauhtiin. Tehtävää on vielä paljon, ja yleistä edistymistä on nyt vauhditettava kiireellisesti. Viimeaikaisen edistymisen pohjalta neuvosto kannustaa Bulgariaa säilyttämään tämänhetkisen edistymisvauhdin ja toteuttamaan kaikki komission esittämät suositukset. Tässä yhteydessä neuvosto korostaa, että keskinäisen luottamuksen ilmapiiri sekä tiivis ja rakentava yhteistyö instituutioiden välillä samoin kuin paremman sääntelyn periaatteisiin pohjautuvat osallistavat lainsäädäntöprosessit ovat ratkaisevia peruuttamattomien ja uskottavien uudistusten onnistuneelle toteuttamiselle.
5. Neuvosto suhtautuu myönteisesti uuden ylimmän tuomarineuvoston taannoiseen valintaan ja odottaa, että se osoittaa riippumattomuutensa ja lahjomattomuutensa tekemällä puolueettomia ja ammattimaisia päätöksiä keskeisillä aloilla, etenkin kun kyse on läpinäkyvistä ja ansioihin perustuvista nimityksistä oikeuslaitoksen korkeisiin virkoihin. Työtaakan epätasainen jakautuminen tuomioistuinten kesken on edelleen suuri haaste, johon ylimmän tuomarineuvoston on myös puututtava. Neuvosto korostaa, että on edelleen äärimmäisen tärkeää jatkaa oikeuslaitoksen uudistusta sen ammattimaisuuden, vastuuvellollisuuden ja tehokkuuden lisäämiseksi komission ja Venetsian komission suositusten mukaisesti. Tältä osin neuvosto toteaa, että muun muassa rikoslainsäädäntöön tehtäviä merkittäviä muutoksia koskevat ehdotukset olisi toteutettava avoimesti, julkisen keskustelun ja kansalaisyhteiskunnan kuulemisen jälkeen. Näillä toimilla on ratkaiseva merkitys, jos halutaan varmistaa uudistusten kestävyys ja peruuttamattomuus.
6. Erityisesti korkealla tasolla tapahtuvan korruption torjunta ja sen osoittaminen vankoin tuloksin on Bulgarian keskeinen prioriteetti. Neuvosto odottaa korruption torjuntaa koskevan uuden oikeudellisen kehyksen hyväksymistä ja tehokkaasti toimivan korruptiontorjuntaviranomaisen perustamista mahdollisimman pian. Neuvosto toteaa, että koko yhteiskunnan ja virkamiesten laajan luottamuksen herättämiseksi uuden korruptiontorjuntaviranomaisen johtohenkilöiden nimittämisen on tapahduttava avoimesti ja läpinäkyvästi. Virkaan nimitettyjen olisi osoitettava tarvittavaa riippumattomuutta, lahjomattomuutta ja ammattimaisuutta yleisön luottamuksen voittamiseksi ja hyvien tulosten aikaansaamiseksi. Neuvosto pitää myönteisenä myös sitä, että julkishallintoa koskevaan lakiin on äskettäin tehty useita muutoksia, joiden tarkoituksena on lujittaa sisäisiä tarkastusvirastoja, ja kehottaa panemaan muutokset ripeästi täytäntöön käytännön järjestelyjen tasolla.

7. Bulgarian on yhä saatava aikaan tuloksia tuomioistuimen lopullisten tuomioiden ja niiden täytäntöönpanon osalta korruption torjunnan alalla, korkean tason korruptiotapaukset mukaan lukien. Bulgarian on myös otettava käyttöön tehokas mekanismi, jonka avulla jo yleisesti tiedossa olevien korkean tason tapausten etenemisestä (tutkinnat, syytteesenpanot, tuomiot ja niiden täytäntöönpano) voidaan raportoida julkisuuteen. Tarvitaan lisätoimia, joilla tehostetaan paikallistason korruption ehkäisemistä ja torjumista, mukaan lukien julkisten hankintojen alalla. Järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa Bulgarian olisi varmistettava, että viimeaikaiset organisatoriset ja lainsäädäntömuutokset, etenkin toimivallan siirto järjestäytyntä rikollisuutta käsittelevälle tuomioistuimelle korruptioasioissa, joihin liittyy korkeita virkamiehiä, lujittavat ja vahvistavat johdonmukaisia tuloksia. Neuvosto korostaa, että oikeudelliseen kehikseen myöhemmin tehtävillä muutoksilla olisi vahvistettava tällä alalla jo saavutettua edistystä ja instituutioiden kykyä jatkaa tämänhetkistä myönteistä suuntausta.
8. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että Romania on toteuttanut raportointikaudella useita myönteisiä toimia, joita ovat esimerkiksi PREVENT-järjestelmän käyttöönotto ja se, että takavarikoidun omaisuuden hoitamiseen keskittyvä kansallinen virasto (ANABI) on nyt täysin toiminnassa. Uusi ylin tuomarineuvosto hoitaa myös tehtävänsä tuomarikunnan riippumattomuuden ja maineen puolustajana. Komission kertomuksessa tuodaan kuitenkin esiin useita huolenaiheita, jotka liittyvät uudistusten peruuttamattomuuteen ja kestävyYTEEN. Näihin huolenaiheisiin on puututtava päättäväisesti uskottavalla ja luottamusta lisäävällä tavalla, mikä luo pohjaa mekanismin onnistuneelle päätökseen saattamiselle lähitulevaisuudessa.
9. Neuvosto kannustaa edelleen Romaniaa antamaan uutta vauhtia uudistuksille, erityisesti niille, jotka liittyvät oikeuslaitoksen riippumattomuuteen, korruption torjuntaan kaikilla tasoilla ja muihin kertomuksessa esiin tuotuihin lahjomattomuuskysymyksiin. Neuvosto toistaa tässä yhteydessä, että varaukseton, jatkuva ja laaja poliittinen ja institutionaalinen sitoutuminen on tärkeää mekanismin tavoitteiden saavuttamiseksi. Kestävän edistymisen kannalta on edelleen olennaisen tärkeää, että oikeuslaitoksen riippumattomuuden kunnioittamisesta vallitsee poliittinen yhteisymmärrys. Ottaen huomioon viimeaikaiset tapahtumat sekä vuosien aikana jo saavutetun huomattavan edistymisen neuvosto kehottaa Romaniaa keskittämään toimensa tämän edistymisen vakiinnuttamiseen, välttämään taantumista sekä ottamaan tarkoin huomioon komission kertomuksessaan esittämät huolenaiheet ja kaikki suositukset.

10. Oikeuslaitoksen riippumattomuuden varmistamiseksi Romanian on Venetsian komission kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen perustettava vakaa, riippumaton ja ansioihin perustuva ylimpien syyttäväviranomaisten nimitysjärjestelmä, joka tarjoaa riittävän suojan politisoitumista vastaan. Neuvosto korostaa lisäksi, että on tärkeää panna tehokkaasti täytäntöön äskettäin hyväksytyt parlamentin jäseniin ja ministereihin sovellettavat käytäntösäännöt. Oikeuslaitoksen uudistukset, erityisesti siviili- ja rikoslakien uudistukset, olisi saatettava päätökseen ottaen huomioon, että tarvitaan ennakoitavuutta, täyttä avoimuutta ja osallistavia kuulemisia, kuten komission kertomuksessa todetaan. Tuomioistuinten päätökset, myös ne, joilla vahvistetaan lahjontatuomiot, olisi pantava viipymättä täytäntöön kaikissa instituutioissa ja elimissä. Lahjomattomuutta koskevaa lainsäädäntökehystä on vahvistettava ja lujitettava kestävyuden varmistamiseksi.

Romanian on jatkettava ja tehostettava toimiaan korruption estämiseksi ja torjumiseksi. Edelleen tulisi pitää ensisijaisena tavoitteena puuttua siihen tehokkaalla ja varoittavalla tavalla kaikilla tasoilla ja kaikissa instituutioissa. Kansallisen korruptiontorjuntaviraston (DNA) ja korkeimman oikeuden vaikuttavat tulokset olisi turvattava. Sellaisten objektiivisten perusteiden käyttöönotto, joiden perusteella voidaan päättää parlamentin jäsenten tai ministerien syytesuojan poistamisesta ja perustella kyseiset päätökset, on yhä tärkeä prioriteetti. Samaan aikaan tarvitaan lisätoimia korruption torjumiseksi kaiken kaikkiaan, minkä tulisi olla julkishallinnon ensisijainen prioriteetti ja keskeinen velvollisuus kaikilla tasoilla. Uuden kansallisen korruptiontorjuntastrategian täytäntöönpanon yhteydessä Romanian viranomaisten on nyt osoitettava kaikilla tasoilla, että ne antavat vahvan ja näkyvän poliittisen tukensa korruption torjunnalle. Lisätoimenpiteitä olisi toteutettava korruptiontorjuntastrategian täytäntöönpanon tukemiseksi kaikilta osin.

11. Neuvosto toteaa toistamiseen, että yhteistyö- ja seurantamekanismi on edelleen edistymisen kannalta hyödyllinen. Se on edelleenkin asianmukainen väline Bulgarian ja Romanian auttamiseksi niiden uudistuspyrkimyksissä, jotta kummassakin valtiossa saadaan aikaan konkreettisia ja pysyviä tuloksia, joita tarvitaan mekanismin tavoitteiden saavuttamiseksi. Neuvosto muistuttaa olevansa edelleen valmis tukemaan Bulgarian ja Romanian tässä suhteessa toteuttamia toimia EU:n ja kahdenvälisen avun kautta. Mekanismia käytetään, kunnes kummaltakin jäsenvaltiolta näissä puitteissa odotetut tulokset on saavutettu ja neuvosto on vahvistanut sen. Siihen saakka neuvosto pyytää komissiota jatkamaan raportointia ja odottaa mielenkiinnolla sen seuraavia Bulgariaa ja Romaniaa koskevia kertomuksia, jotka on tarkoitus saada vuoden 2018 lopulla. Neuvosto pitää tervetulleena komission aikomusta jatkaa Bulgarian ja Romanian tilanteen tiivistä seurantaa ja pitää neuvosto asiasta ajan tasalla.
-